

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. április 1.
(OR. en)

7781/22

**Intézményközi referenciaszám:
2022/0106 (NLE)**

**ECOFIN 296
UEM 49**

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. április 1.
Címzett:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2022) 163 final
Tárgy:	Javaslat – A TANÁCS AJÁNLÁSA az ukrajnai háború elől menekülők érdekében a hrvnyabankjegyeknek a fogadó tagállam pénznemére történő átváltásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 163 final számú dokumentumot.

Melléklet: COM(2022) 163 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.4.1.
COM(2022) 163 final

2022/0106 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

**az ukrajnai háború elől menekülők érdekében a hrivnyabankjegyeknek a fogadó
tagállam pénznemére történő átváltásáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Ukrajna elleni orosz katonai invázió 2022. február 24-i kezdetére válaszul az Európai Tanács ugyanazon a napon kiadott következtetéseiben a lehető leghatározottabban elítélte az Oroszországi Föderáció (a továbbiakban: Oroszország) Ukrajnával szemben provokáció nélkül indított, indokolatlan katonai agresszióját, hangsúlyozva a nemzetközi jognak és az ENSZ Alapokmánya elveinek súlyos megsértését, valamint az európai és globális biztonságot és stabilitást fenyegető kockázatot.

Az Unió határozottan támogatja és a jövőben is határozottan támogatni fogja Ukrajnát és polgárait, akik Oroszország példátlan agressziójával néznek szembe. Ez a javaslat az Oroszország Ukrajna elleni inváziója következtében menekülők helyzetére adott uniós válasz részét képezi.

Az Ukrajna elleni orosz invázió kezdete óta, mindössze néhány hét leforgása alatt több mint 4 millió ember érkezett az Unióba. Az érkezők száma és a folyamat gyorsasága egyaránt példa nélküli. A menekülők száma várhatóan tovább fog emelkedni.

A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata¹ megállapította a fegyveres konfliktus következtében ukrainai lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek az Unióba való tömeges beáramlásának a tényét, és átmeneti védelmet vezetett be az Ukrajnából származó, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára.

A 2001/55/EK irányelvvel² és az (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozattal összhangban átmeneti védelemben vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemben részesülő, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek sürgős likviditási szükségleteik vannak az alapvető kiadások fedezése érdekében. Közülük sokan hrvnyabankjegyekkel érkeztek, de rendkívüli nehézségekbe ütköznek az ilyen bankjegyeknek a fogadó tagállam pénznemére történő átváltása során. Ukrajna korlátozott devizatartalékának védelme érdekében az Ukrán Nemzeti Bank felfüggesztette a hrvnyabankjegyek külföldi készpénzre történő átváltását. A fogadó tagállam pénzneme és a hrvnya közötti átváltási árfolyam jövőbeli alakulásával kapcsolatos rendkívüli bizonytalanság miatt a hitelintézetek gyakorlatilag az aktuális árfolyam alatt sem váltják át a hrvnyabankjegyeket.

A tagállamok jelentős erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy humanitárius segítséget nyújtsanak az Ukrajnából menekülőknél. Számos tagállam olyan kezdeményezésekkel igyekszik kiegészíteni ezeket az erőfeszítéseket, amelyek megkönnyítik a hrvnyabankjegyeknek a fogadó tagállam pénznemére történő átváltását annak érdekében, hogy támogassák az Ukrajnából származó, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeket szükségleteik kielégítésében, különösen az Unión belüli utazásaik során.

E javaslat célja a lehetséges nemzeti programok összehangolt megközelítésének előmozdítása annak érdekében, hogy az Ukrajnából származó, lakóhelyüket elhagyni kényszerült

¹ A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2013.3.4., 1. o.).

² A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről (HL L 212., 2001.8.7., 12. o.).

személyek számára egységes feltételeket biztosítsanak hrvnyabankjegyeik helyi valutára való átváltásához, függetlenül a fogadó tagállamtól.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Ez a javaslat teljes mértékben összhangban van az uniós menekültügyi vívmányokkal, különösen a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelvvel, valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről szóló, 2022. március 4-i (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozattal. Teljes mértékben összhangban van továbbá az Unió azon célkitűzésével, hogy létrehozzon egy olyan, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget, amely nyitva áll mindazok számára, akik kényszerítő körülmények miatt jogszerűen keresnek védelmet az Unióban.

A javaslat elemei összhangban vannak a 2020. szeptemberi migrációs és menekültügyi paktummal és az azt kísérő jogalkotási javaslatokkal is.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Ez a javaslat összhangban van az Unió külső tevékenységével, például az uniós szankciókkal és egyéb korlátozó intézkedésekkel. Ez a javaslat az Ukrajna elleni orosz invázióra válaszul hozott átfogó uniós intézkedések részét képezi.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javaslat az EUMSZ 292. cikkén alapul, összefüggésben az EUMSZ 78. cikkének (1) bekezdésével és (2) bekezdése c) pontjával. Az EUMSZ 78. cikkének (1) bekezdésével összhangban az Unió közös menekültügyi, kiegészítő és ideiglenes védelem nyújtására vonatkozó politikát alakít ki azzal a céllal, hogy megfelelő jogállást kínáljon a védelmet igénylő harmadik országbeli állampolgároknak, és biztosítsa a visszaküldés tilalma elvének tiszteletben tartását. E politikának összhangban kell lennie a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-ai genfi egyezményvel és az 1967. január 31-ei jegyzőkönyvvel, valamint az egyéb vonatkozó szerződésekkel. Az EUMSZ 78. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket fogad el egy közös európai menekültügyi rendszerre vonatkozóan, amely magában foglalja a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlás esetén történő átmeneti védelmének közös rendszerét.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Ez a javaslat összhangban van az EUSZ 5. cikkének (3) bekezdésében foglalt szubszidiaritás elvével. A javaslat összehangolt megközelítést szorgalmaz valamennyi tagállam számára annak érdekében, hogy az Ukrajnából származó, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára egységes feltételeket biztosítsanak hrvnyabankjegyeik helyi valutára való átváltása tekintetében, függetlenül attól, hogy melyik tagállam fogadja őket, egyenlő versenyfeltételeket teremtve a hitelintézetek számára, és megelőzve az esetleges spekulatív piaci magatartást.

- **Arányosság**

Ez a javaslat összhangban van az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésében foglalt arányosság elvével. A javasolt ajánlás sem tartalmilag, sem formailag nem haladja meg a célkitűzései eléréséhez szükséges mértéket. A tagállamok a kötelezettségeket önkéntes alapon vállalhatják, és az egyes tagállamok továbbra is szabadon dönthetnek arról, hogy kívánnak-e ilyen potenciális nemzeti programokat bevezetni.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A tanácsi ajánlás megfelelő eszköz e területen. A meglévő uniós joganyagra támaszkodik, és összhangban van a közös európai menekültügyi rendszer területén az uniós intézkedésekhez rendelkezésre álló eszköztípusokkal. Meghatározza a tagállamok által mérlegelendő intézkedéseket, de rugalmas iránymutatást nyújt a tagállamoknak az intézkedések megválasztásával és kialakításával kapcsolatban.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk, valamint szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Tárgytalan.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslat ajánlásokat fogalmaz meg olyan nemzeti programok létrehozására vonatkozóan, amelyek az Ukrajna elleni orosz invázió következtében Ukrainát elhagyni kényszerült személyek hrivnyabankjegyeinek a fogadó tagállam helyi valutájára történő átváltása terén jelentkező kihívások kezelésére szolgálnak. Mivel azonban rugalmas iránymutatást nyújt a tagállamoknak az intézkedések megválasztásával és kialakításával kapcsolatban, nincs szükség hatásvizsgálatra.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Tárgytalan.

- **Alapjogok**

Ez a javaslat tiszteletben tartja az alapvető jogokat és betartja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert elveket, valamint a nemzetközi jogból, többek között az 1967. január 31-i New York-i jegyzőkönyvvel módosított, a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-i genfi egyezményből eredő kötelezettségeket.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az ajánlásra irányuló javaslat nem igényel forrásokat az uniós költségvetésből.

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Tárgytalan.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

Tárgytalan.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az (1) bekezdés leírja ezen ajánlás célját és hatályát.

Ezen ajánlás célja, hogy megkönnyítse az (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozat 2. cikke értelmében a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, átmeneti védelemre vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemre jogosult személyek számára a hrivnyabankjegyek átváltását a fogadó tagállam helyi pénznemére.

A (2) bekezdés azt ajánlja a tagállamoknak, hogy hozzanak létre nemzeti programokat a hrivnyabankjegyek nemzeti valutára történő átváltásának megkönnyítésére. A programok keretében személyenként 10 000 hrivnya díjmentes átváltását kell biztosítani az Ukrán Nemzeti Bank által közzétett hivatalos átváltási árfolyamon. A programok időtartamát legalább három hónapban kell meghatározni.

A (3) bekezdés azt ajánlja a tagállamoknak, hogy a lehető legjobban használják ki a részt vevő hitelintézetek hálózatát a program végrehajtásához, és állapodjanak meg a részt vevő hitelintézetekkel arról, hogy miként kell nyilvántartani és ellenőrizni a programot igénybe vevő minden egyes lakóhelyét elhagyni kényszerült személy személyazonosságát.

A (4) bekezdés azt ajánlja a tagállamoknak, hogy állapodjanak meg az Ukrán Nemzeti Bankkal a hrivnyabankjegyek jövőbeli átváltásának módozatairól.

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA**az ukrajnai háború elől menekülők érdekében a hrivnyabankjegyeknek a fogadó tagállam pénznemére történő átváltásáról**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 292. cikkére, összefüggésben 78. cikke (1) bekezdésével és (2) bekezdése c) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az Ukrajna elleni orosz invázió kezdete óta, mindössze néhány hét leforgása alatt több mint 4 millió ember érkezett az Európai Unióba. Az érkezők száma és a folyamat gyorsasága egyaránt példa nélküli.
- (2) A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata¹ megállapította a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek az Unióba való tömeges beáramlása tényét, akiknek a fegyveres konfliktus következtében kellett elhagyniuk Ukrajnát, és átmeneti védelmet vezetett be az Ukrajnából származó, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára.
- (3) A 2001/55/EK tanácsi irányelvvel² és az (EU) 2022/382 végrehajtási határozattal összhangban átmeneti védelemre vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemre jogosult, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeknek sürgős likviditási szükségleteik vannak az alapvető kiadások fedezése érdekében. Közülük sokan hrivnyabankjegyekkel érkeztek, de rendkívüli nehézségekbe ütköznek az ilyen bankjegyeknek a fogadó tagállam pénznemére történő átváltása során.
- (4) Ukrajna korlátozott devizatartalékának védelme érdekében az Ukrán Nemzeti Bank felfüggesztette a hrivnyabankjegyek külföldi készpénzre történő átváltását.
- (5) A tagállamok hitelintézetei a hrivnyabankjegyek korlátozott átválthatósága és az árfolyamkockázatnak való kitettség miatt nem váltják be a bankjegyeket.
- (6) Egyes tagállamok olyan nemzeti programok bevezetését mérlegelik, amelyek a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyenként korlátozott mennyiségű hrivnya rögzített árfolyamú átváltását támogatják.
- (7) Meg kell könnyíteni a hrivnyának a fogadó tagállamok helyi pénznemére történő átváltását annak érdekében, hogy az Ukrajnából származó, lakóhelyüket elhagyni

¹ A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2013.3.4., 1. o.).

² A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly elmozdítására irányuló intézkedésekről (HL L 212., 2001.8.7., 12. o.).

kényszerült személyek – különösen az Unión belüli utazásaik során – szükségleteik kielégítéséhez támogatást kapjanak.

- (8) Szorgalmazni kell a tagállamok nemzeti programjainak összehangolt megközelítését, hogy az Ukrajnából származó, lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára egységes feltételeket biztosítsanak hrvnyabankjegyeik helyi valutára való átváltása tekintetében, függetlenül attól, hogy melyik tagállam fogadja őket, egyenlő versenyfeltételeket teremtve a hitelintézetek számára, és megelőzve az esetleges spekulatív piaci magatartást.
- (9) Az Ukrán Nemzeti Bank több tagállamnál is kezdeményezte, hogy ilyen programokat vezessenek be a hrvnyabankjegyek hivatalos árfolyamon történő megvásárlására.
- (10) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyságnak és Írországnak a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében fennálló helyzetéről szóló 21. jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban, az említett jegyzőkönyv 3. és 4. cikkének sérelme nélkül, Írország nem vesz részt ennek az ajánlásnak az elfogadásában, és az rá nézve nem alkalmazandó.
- (11) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló 22. jegyzőkönyv 1. és 2. cikke értelmében Dánia nem vesz részt ennek az ajánlásnak az elfogadásában, és az rá nézve nem alkalmazandó.

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST:

CÉLKITŰZÉS ÉS HATÁLY

- (1) Ezen ajánlás célja, hogy megkönnyítse az (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozat 2. cikke értelmében a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, átmeneti védelemre vagy a nemzeti jog szerinti megfelelő védelemre jogosult személyek számára a hrvnyabankjegyek átváltását a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeket befogadó tagállam helyi pénznemére.

A NEMZETI HATÁSKÖRÖK TISZTELETBEN TARTÁSA, VALAMINT A NEMZETI KÖRÜLMÉNYEK ÉS GYAKORLATOK FIGYELEMBEVÉTELE,

AJÁNLJA, HOGY:

FŐ AJÁNLÁSOK

- (2) A tagállamoknak olyan nemzeti programokat kell létrehozniuk, amelyek megkönnyítik a hrvnyabankjegyek nemzeti valutára történő átváltását, és amelyek a következő jellemzőkkel rendelkeznek:
 - a) minden olyan lakóhelyét elhagyni kényszerült személy számára, aki bizonyítja, hogy jogosult a 2001/55/EK irányelvben előírt átmeneti védelemre vagy az (EU) 2022/382 végrehajtási határozatban említett, nemzeti jog szerinti – például a 2022/C 126 I/01 bizottsági közleményben³ előírt – megfelelő

³ A Bizottság közleménye a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről szóló (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozat végrehajtására vonatkozó operatív iránymutatásról (HL C 126. I, 2022.3.21., 1. o.)

védelemre, lehetővé teszik, hogy a hrivnyabankjegyeket átválthassa a tagállam pénznemére. Lakóhelyüket elhagyni kényszerült, kísérő nélküli kiskorúak esetében az átváltást a 2001/55/EK irányelv 16. cikkének (1) bekezdésében meghatározott képviselőnek kell elvégeznie;

- b) személyenkénti felső határértéket állapítanak meg; e felső határérték személyenként 10 000 hrivnya vagy a nemzeti körülményeknek megfelelő ennél alacsonyabb összeg;
- c) a hrivnya átváltását díjmentesen teszik lehetővé;
- d) az alkalmazandó átváltási árfolyam az Ukrán Nemzeti Bank által közzétett hivatalos átváltási árfolyam;
- e) a programok időtartamát legalább három hónapban kell meghatározni.

TOVÁBBI AJÁNLÁSOK

- (3) Az átváltási programhoz való hatékony hozzáférés biztosítása érdekében a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy a program végrehajtása során a lehető legjobban kihasználják a részt vevő hitelintézetek hálózatát. Különösen a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyekre vonatkozó felső határérték tiszteletben tartásának biztosítása érdekében a tagállamoknak meg kell fontolniuk, hogy megállapodjanak a részt vevő hitelintézetekkel arról, hogy miként kell nyilvántartani és ellenőrizni a programot igénybe vevő minden egyes lakóhelyét elhagyni kényszerült személy személyazonosságát.
- (4) A hatékony és eredményes pénzügyi irányítás biztosítása érdekében és szükség esetén a tagállamoknak fontolóra kell venniük, hogy megállapodjanak az Ukrán Nemzeti Bankkal a hrivnyabankjegyek jövőbeli átváltásának módozatairól.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az Elnök*